

[Udenrigsministeren]

den rigtige retning, og jeg er overbevist om, at situationen i nogle af de lande, som vi har under overvejelse, inden længe kan være så konsolideret, at det vil være muligt, at vi så i bred enighed, håber jeg, kan træffe en endelig beslutning om at gøre disse lande til program-samarbejdslande. Men jeg vil samtidig gerne i netop den forbindelse understrege de muligheder, der ligger i den særlige form for overgangs-bistand eller igangsætnings- og genopbygningsbistand, som blev indført netop med Udenrigsudvalgets beretning fra maj 1989.

Overgangs-bistand vil netop være velegnet som en midlertidig bistand, typisk i nogle få år, som støtte til et land, der af den ene eller den anden grund befinder sig i en vanskelig omstillingsproces, og hvor der kan være behov for at støtte en demokratisk udvikling. Det er f.eks. den form for bistand, vi har givet Chile, og det er den form, vi har i tankerne i et nyt, demokratisk Sydafrika.

Samtidig har det imidlertid vist sig hensigtsmæssigt at kunne yde overgangs-bistand til lande, hvor der tillige er behov for at afprøve de konkrete bistandsperspektiver med henblik på senere at skulle tage stilling til, om det er et muligt programsamarbejdsland, og det gælder først og fremmest lande, hvor vi ikke har tilstrækkeligt med erfaringer at bygge på, eller hvor den politiske situation og de økonomiske reformer ikke er tilstrækkeligt konsolideret. Nogle af de kommende programsamarbejdslande vil altså utvivlsomt komme fra den kreds af lande, som vi i disse år giver overgangs-bistand til, og andre vil blive valgt blandt de lande, som vi har haft et mere traditionelt samarbejde med.

I programsamarbejdslandene bliver en af de vigtigste opgaver i de kommende år at støtte udviklingen af den private sektor. Mange af vore samarbejdspartnere er som nævnt inde i en meget vanskelig, men også på længere sigt lovende overgang fra statsstyret centralisme til liberal markedsøkonomi, og udviklingen af den forholdsvis svage private sektor er derfor kommet i fokus i den løbende tilpasning af ulandenenes egne udviklingsstrategier, og det er en udvikling, som stiller krav om tilsvarende tilpasninger også i den danske bistandsindsats. Sådan en justering af vores bistandsindsats må tage sigte på, at vi sammen med andre donorer og sammen med de multilaterale udviklingsor-

ganisationer bliver i stand til at bidrage til et positivt erhvervsklima, som vil kunne sikre de nødvendige rammer for opbygning og udvikling af den private sektor. Vi må støtte de nødvendige økonomiske reformer, og vi må støtte udviklingen af et positivt og sikkert regelsæt for aktiviteterne i den private sektor, men også udviklingen af den fysiske infrastruktur og den institutionelle infrastruktur, sådan at den bliver orienteret mere mod de produktive sektorer.

I den forbindelse vil der også være behov for at styrke den mere direkte indsats rettet mod rehabilitering og modernisering af eksisterende private virksomheder, etablering af nye private virksomheder og privatisering eller omlægning af en række statslige eller halvstatslige virksomheder til drift baseret på forretningsmæssige principper. Kontaktudvalget om industriudvikling i ulandene, hvori jo både erhvervsorganisationer og fagbevægelse er repræsenteret, har sat et arbejde i gang for at opstille konkrete ideer og forslag til, hvordan vi, bl.a. med aktiv deltagelse fra danske virksomheder, kan støtte udviklingen af den private sektor i ulandene. Jeg regner med, at vi allerede på kontaktudvalgets næste møde – det er i marts – kan drøfte det nærmere. Herefter vil det være Danidas opgave mere detaljeret at tilrettelægge det videre arbejde.

I tilknytning til udviklingen af den private sektor er det også naturligt at nævne overvejelserne om at etablere et særligt finansieringsinstrument efter svensk mønster til støtte for teknisk/industrielt samarbejde med udviklingslandene. Det er et spørgsmål, der har været rejst fra flere sider i den danske bistandspolitiske debat, og som fortjener at blive grundigt belyst. Vi har allerede en del erfaringer med en lignende form for samarbejde, ikke mindst med Indien, Kina og Egypten, hvor vi jo i en række tilfælde har gjort brug af de allerede eksisterende muligheder for at kombinere gavebistand med almindelige eksportkreditter. Men erfaringerne har vist, at der formentlig kan opnås bedre resultater både for modtagerlandet og for de deltagende danske virksomheder, hvis vi i Danmark på samme måde som i Sverige og efterhånden i mange andre europæiske donorlande samler de to finansieringsformer i ét instrument. Det er noget, vi gerne vil arbejde videre med, hvis der er den fornødne